

سروایپدیولوژی سرخجه در زنان باردار شهرستان اهواز

مهری غفوریان بروجردیان، راضیه محمدجعفری^{*}، علی خدادادی^{***}

چکیده

سرخجه نوعی بیماری ویروسی خفیف است که بیشترین شیوع را در کودکان و جوانان دارد. عفونت سرخجه‌ای مادر در ماههای اولیه آبستنی اختلالات جدی و شدیدی را در جنین ایجاد می‌نماید. هدف از انجام این بررسی تعیین شیوع اینمی نسبت به سرخجه در زنان باردار ساکن اهواز می‌باشد. برای این منظور میزان اینمی نسبت به سرخجه در یک نمونه ۲۵۰ تایی از زنان باردار مراجعه کننده به درمانگاههای زنان که بطور تصادفی انتخاب شده بودند، تعیین گردید. نمونه‌برداری از خون صورت گرفت و سپس آزمایش الیزا جهت تعیین آنتی‌بادی ضد سرخجه از کلاس IgG بر روی تمام نمونه‌های سرمی جدا شده از خون انجام شد. نتایج نشان داد ۹۲ درصد از زنان باردار در گروههای سنی مختلف نسبت به سرخجه مصون و ۸ درصد حساس بودند. ۹۵٪ دامنه اطمینان برای نسبت افراد مصون برابر (۹۰/۷٪/۸۸/۶٪) بودست آمد. نسبت مصونیت در زنان باردار خانه‌دار ۹۲/۸٪ درصد و زنان باردار شاغل ۹۰/۷٪ درصد بود که تفاوت معنی‌داری را از نظر آماری نشان نمی‌دهد ($P=0/29$).

با توجه به بالا بودن درصد مصون زنان باردار نسبت به سرخجه در شهر اهواز و در صورتیکه درصد مصونیت در سایر مناطق این استان و دیگر قسمت‌های این کشور بالا باشد، بنظر می‌رسد واکسیناسیون عمومی ضروری نمی‌باشد ولی توصیه می‌گردد جهت جلوگیری از وقوع سندروم سرخجه مادرزادی وضعیت اینمی دختران قبل از ازدواج و یا حداقل قبل از آبستنی مشخص تا در صورت مصون نبودن برعلیه سرخجه واکسینه شوند. همچنین آگاهی دادن دختران جوان در دیبرستان‌ها نیز می‌تواند قدمی مفید در این راستا باشد.

واژه‌های کلیدی: سرخجه، سروایپدیولوژی، زنان باردار، واکسیناسیون.

سرخگونه گذراء، آرتربلزی و گاهگاهی ورم ملتحمه
چشم می‌باشد. بیماری بطور کلاسیک در کودکان
سینم مدرسه (۵ تا ۱۴ سالگی) و در جوانان
بیشترین شیوع را دارد. دختران و پسران بطور
مساوی نسبت به سرخجه حساسیت دارند.

مقدمه:
ویروس سرخجه یک توگاویروس از جنس Rubivirus است که قادر به ایجاد بیماری خوش‌خیم سرخجه یا سرخک آلمانی همراه با علائمی نظری تب پایین، لنفوادنوپاتی، راش

* گروه اینمی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اهواز

** گروه زنان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اهواز

*** گروه اینمی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اهواز

ویروس سرخجه را از طریق ترشحات نازوفارنکس و ادرار منتشر نمایند و در نتیجه منبع آلودگی مهمی برای افراد حساس بخصوص زنان آبستن غیر مصون محسوب می‌شوند (۱۰). گزارشات نشان داده است که در موقع شیوع سرخجه حداقل از هر ۱۰۰۰ نوزادی که متولد شدند ۱/۷ نفر در اسرائیل، ۰/۷ نفر در عمان، ۲/۲ نفر در پاناما، ۱/۵ نفر در سنگاپور، ۰/۹ نفر در سریلانکا و ۰/۶ نفر در توباگو مبتلا به سرخجه مادرزادی بودند. مشابه چنین نتایجی در کشورهای صنعتی قبل از اقدام به واکسیناسیون وجود داشته است (۶).

قبل از کشف واکسن سرخجه، بیشتر ایدمی‌های سرخجه هر ۶ الی ۹ سال رخ می‌داد. در ایدمی سال ۱۹۶۸ در ایالات متحده ۱۸۲۶۹ مورد سرخجه گزارش شد که ۳۰ مورد از آنها مربوط به سندروم سرخجه مادرزادی بودند. بدنبال تولید واکسن زنده ضعیف شده سرخجه در سال ۱۹۶۹، در ایالات متحده ایدمی‌های بزرگ کمتر مشاهده شده است و تعداد موارد بیماری تا حدود ۹۸ درصد کاهش پیدا کرده است (۷). شیوع بیماری در پنج سال گذشته در افراد غیر واکسینه که در تماس نزدیکی باهم بوده‌اند در بعضی از مناطق آمریکا گزارش شده است (۴). در سال ۱۹۹۴ تنها ۲۲۷ مورد سرخجه اکتسابی پس از تولد و ۷ مورد سندروم سرخجه مادرزادی به مرکز کنترل و پیشگیری بیماریها (CDC)^۱ گزارش شدند (۳).

هم عفونت طبیعی و هم واکسیناسیون هر دو غالباً منجر به اینمنی طولانی مدت در برابر سرخجه می‌گردند، که از طریق نشان دادن آنتی‌بادی اختصاصی ضد سرخجه در سرم قابل ردیابی

اختلافات نژادی در شیوع سرخجه تا کنون گزارش نشده است. در اجتماعات بسته مانند مهدکودک‌ها، مدارس، خوابگاه‌ها، سریاخانه‌ها، که تماس نزدیک بین افراد وجود دارد در صورت شیوع سرخجه، صد درصد افراد حساس مبتلا می‌شوند (۱). در منطقه‌ای که حدود ۱۲/۴ درصد دختران و زنان جوان نسبت به ویروس سرخجه حساس بودند در هنگام بروز ایدمی سرخجه در بین کودکان ۳/۵ درصد زنان باردار نیز دچار عفونت شدند (۲).

بعثت خصوصیت ویرمی (حضور ویروس در خون)، عفونت حاد سرخجه ممکن است جفت و جنین یک زن آبستن را در طی بیماری گرفتار سازد. مهم‌ترین عامل بیماری‌زایی ویروس سرخجه در جنین، سن جنین در زمان پیدایش عفونت است. عفونت مادر در طی سه ماهه اول بارداری در ۵۰ درصد موارد منجر به آلودگی جنین می‌گردد. ناهنجاری‌های جنینی ایجاد شده پس از عفونت مادران در سه ماهه اول بارداری نسبت به ماهه‌ای دیگر بارداری، نه تنها شایعتر هستند بلکه شدیدتر بوده و تمایل به درگیر نمودن اعضا و دستگاه‌های بیشتری هم دارند (۳). سندروم سرخجه مادرزادی با ناهنجاری‌های گوناگون نظیر سقط جنین، تولد نوزاد مرده و یا تولد نوزادانی همراه با وجود نقاچی در سیستم عصبی مرکزی، قلب، چشم‌ها، گوش، لغوسیت‌های T و عقب‌ماندگی در رشد نیز ممکن است صورت گیرد (۴، ۱). بر طبق گزارشات فراوان مشخص شده است که نوزادان مبتلا به سرخجه مادرزادی ممکن است در بدو تولد، طبیعی و سالم بنظر رسند ولی همین نوزادان می‌توانند

۱- Control disease center

آنتی بادی ضد سرخجه از کلاس IgG^۱ بر روی تمام نمونه های سرمی جدا شده از خون مطابق با دستور العمل شرکت سازنده کیت انجام گرفت. در این مطالعه کیت الیزا سرخجه^۲ تهیه شده در بخش تولید فراورده های تشخیصی بخش دارویی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران استفاده گردید. طبق دستور العمل کیت مورد استفاده در صورتی که میزان IgG بیش از ۱۳۰ واحد بین المللی / سی سی باشد جواب آزمایش مثبت است و شخص نسبت به بیماری سرخجه مصنوبیت دارد. اگر میزان IgG کمتر از ۹۰ بین المللی / سی سی باشد جواب آزمایش منفی است و شخص نسبت به سرخجه مصنوبیت ندارد. نمونه هایی که میزان آنها بین ۹۰ بین المللی / سی سی الی ۱۳۰ بین المللی / سی سی باشد مشکوک در نظر گرفته می شود. Cut off point این کیت براساس شرایط منطقه بدست آمده است.

یافته ها:

از ۲۵۰ نمونه زنان باردار مراجعه کننده به درمانگاه های زنان شهرستان اهواز، ۲۲۰ نفر نسبت به سرخجه مصنون بودند و در سرم ۲۰ نفر آنتی بادی ضد سرخجه تشخیص داده نشد، به عبارت دیگر ۹۲ درصد زنان باردار نسبت به بیماری سرخجه مصنوبیت داشتند (نمودار شماره ۱). ۹۵٪ دامنه اطمینان برای نسبت افراد مصنون برابر (۹۵/۴-۸۸/۶٪) بودت آمد. تعداد و درصد

است. اگرچه آنتی بادی ممکن است سال ها پس از انجام واکسیناسیون قابل شناسایی نباشد، اما حفاظت آن بر علیه عفونت حتمی است. در حال حاضر شواهد کمی به نفع کاهش قابل ملاحظه اینمی نسبت به سرخجه در اثر گذشت زمان وجود دارد (۳). از آنجائیکه ویروس سرخجه بصورت جوانه زدن تکثیر می یابد، لذا اینمی سلولی در بیهودی از عفونت نقش مهمی را دارد. اخیراً با استفاده از روش فلوسیتو متری فعالیت لنفوسيت ها در مقابل ویروس سرخجه برای بعضی از مارکرهای خاص جهت بررسی اینمی سلولی اندازه گیری می شود (۸).

با توجه به اینکه اهمیت بیماری سرخجه در مادران باردار به عنوان عاملی در ناقص الخلقه شدن جنین به خوبی شناخته شده است و از جمله بیماری های قابل کنترل می باشد، می توان با یک برنامه ریزی صحیح و منطقی واکسیناسیون و نظارت بر وضعیت اینمی زنان باردار شهرستان اهواز مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روش ها:

یک نمونه ۲۵۰ تایی از زنان باردار بدون توجه به هفتھ حاملگی از چهار درمانگاه زنان که بطور تصادفی از درمانگاه های اهواز انتخاب شده بودند در نظر گرفته شد. سپس نمونه ها براساس درصد افراد مراجعه کننده به هر کدام از درمانگاه ها بصورت تصادفی انتخاب شد. ۳۰۰ خون و ریضی گرفته شد و اطلاعات مورد نیاز شامل سن، شاغل یا خانه دار بودن، رعایت نکات بهداشتی و زدن انتخابی واکسن سرخجه در پرسشنامه ای جمع آوری شد. آزمایش الیزا جهت تعیین

1- Immunoglobulin G
2- Rubella IgG EIA

براساس سابقه تزریق واکسن سرخجه قبل از بارداری هیچ کدام از افراد حساس به سرخجه سابقه تزریق واکسن نداشتند ولی ۹ درصد از افراد مصون تزریق واکسن سرخجه را قبل از بارداری اظهار کردند. در این بررسی ۱۴ درصد از دارندگان آنتی بادی ضد سرخجه نکات بهداشتی را رعایت نمی کردند مثلاً هنگام بیماری تسبیح جداسازی بیمار از سایرین و لوازم مصرفی وی از دیگر افراد خسانواده خصوصاً کودکان را انجام نمی دادند ولی در گروه حساس ۱۰۰ درصد افراد پاییند به رعایت اصول بهداشتی بودند.

زنان باردار مصون در سنین مختلف در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

همچنین از زنان خانه دار ۹۲/۸ درصد و از زنان شاغل ۹۰/۷ درصد مصون تشخیص داده شدند (نمودار ۲). آزمون آماری Z برای مقایسه نسبت افراد مصون خانه دار و نسبت افراد مصون شاغل انجام گرفت و مساوی بودن این دو نسبت رد نگردید ($P=0.29$) که این بیانگر عدم ارتباط شاغل بودن و مصونیت نسبت به سرخجه در شهرستان اهواز است.

جدول ۱: مصونیت نسبت به سرخجه در ۲۵۰ نمونه زنان باردار شهرستان اهواز بر حسب سن

گروه سنی	درصد مصون	تعداد مصون	تعداد نمونه	کل	۴۰>	۳۵-۳۹	۳۰-۳۴	۲۵-۲۹	۲۰-۲۴	۱۵-۱۹
درصد مصون		۹۱/۱	۹۰/۸	۹۱/۱	۷۵	۹۲/۸	۹۶	۹۱/۷	۷۹	۶۱
تعداد مصون		۴۱	۶۹	۵۵	۱۰	۴۷	۴۹	۶۰	۷۶	۴۵
تعداد نمونه		۲۳۰	۲۵۰	۴	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶

ویروس ضمن پرهازینه بودن به کنندی انجام می گیرد، لذا از روش های سروولوژی معمولاً در تشخیص بیماری استفاده می شود. آزمایش ممانتع از آگلولوتنیاسیون (۴) از مدتیها قبل به صورت استاندارد برای ردیابی آنتی بادی ضد سرخجه بکار برده می شود. در گزارشی مقدار آنتی بادی بر علیه ویروس سرخجه را با سه روش وقفه هماگلولوتنیاسیون استاندارد، لاتکس و الیزا اندازه گیری و با هم مقایسه کردند، نتایج نشان داد، تمام این روش ها بطور یکسان اختصاصی هستند ولی الیزا و لاتکس حساس تر و انجام دادنشان از نظر تکینیک آسانتر است (۱۰). در حال حاضر

بحث و نتیجه گیری:

امروزه با بالا رفتن سطح آگاهی مردم نسبت به بیماری سرخجه شاهد مراجعه بیشتر زنان باردار به آزمایشگاه های تشخیص طبی جهت انجام تست سرخجه می باشیم. در این رابطه روش های آزمایشگاهی در حد قابل اطمینانی در موارد زیر انجام می شود:

- تعیین وضعیت ایمنی نسبت به بیماری سرخجه
- تشخیص سرخجه اکسایی
- تشخیص سرخجه مادرزادی از آنجاییکه پاسخ آنتی بادی بر ضد سرخجه سریع و اختصاصی است و از طرف دیگر جداسازی

سرخجه نیز انجام شده است. در مطالعاتی که توسط سعیدی بر روی سرم دختران در سنین ۱ تا ۴۵ ساله در تهران انجام گردید میزان مصنوبت ۸۵ درصد گزارش شد (۱۳). در بررسی که توسط ناطق و نفرآبادی در تهران بر روی سرم دختران در سنین ۱۸ تا ۲۵ سالگی انجام شد میزان ایمنی را ۹۰ درصد گزارش دادند (۱۴). در مطالعه دیگری که توسط ناطق و مدرس بر روس سرم دختران در سنین ۱۵ تا ۲۰ ساله تهران انجام شد میزان حساسیت ۱۸/۸ درصد گزارش گردید (۱۵). ناطق و ابراهیم پور میزان ایمنی بر علیه سرخجه در زنان و دختران ۱۸ تا ۲۵ ساله ساکن شهرهای آذربایجان شرقی را ۹۵ درصد گزارش کردند (۱۶). در بررسی مشابهای که در سال ۱۳۶۵ توسط پاکزادو معطری در اهواز با روش استاندارد وقهه هماگلوتیناسیون انجام شد ۱۰/۹ درصد از زنان و دختران در سنین ۴۵-۱۵ ساله و ۱۰ درصد از زنان باردار در این نسبت به بیماری سرخجه در اهواز حساس بودند (۱۷). در مطالعه‌ای که در شهرستان ذوقول نیز انجام شد ۳۰ درصد از زنان باردار در بین گروههای سنی نسبت به سرخجه حساسیت داشتند (۱۸). همچنین میزان حساسیت نسبت به سرخجه در زنان ۱۹-۱۰ ساله مناطق شهری و روستایی استان چهارمحال و بختیاری ۹/۵ درصد گزارش شده است.

مطالعه حاضر نشان می‌دهد که ۸ درصد زنان مراجعه کننده به درمانگاههای اهواز نسبت به سرخجه حساس و ۹۲ درصد مصنوبت دارند. باید توجه داشت که در کشورمان واکسیناسیون عمومی بر علیه سرخجه صورت نمی‌گیرد و تنها به صورت پراکنده پزشکان بنا به درخواست افراد

سنجرش ایمنی به سرخجه با روش الیزا در سطح وسیعی استفاده می‌شود (۱۱).

مطالعات سروایپدمیولوژیکی جهت تعیین وضعیت ایمنی نسبت به بیماری سرخجه بر روی سرم زنان بالغ در ۴۵ کشور پیشرفته جهان نشان می‌دهند که افراد حساس نسبت به سرخجه در ۱۳ کشور کمتر از ۱۰ درصد، در ۲۰ کشور ۱۰-۲۴ درصد و در ۱۲ کشور ۲۵ درصد یا بیش از آن است (۸). علاوه بر اختلافات در بین کشورهای جهان نسبت به سرخجه، بعضی از مطالعات اختلاف در مصنوبت افراد درون یک کشور را در نواحی مختلف نشان می‌دهد. برای مثال مطالعات مرکز بهداشت جهانی^۱ در مورد سروایپدمیولوژی سرخجه در آمریکا در سال ۱۹۶۷-۶۸ اختلاف در حساسیت بین جامعه شهری و روستایی را نشان داد (۸). این تفاوت در کشورهای دیگر مانند جامائیکا، پاناما، و پرو نیز وجود دارد. در مقابل نتایج مطالعات مرکز بهداشت جهانی در آرژانتین، بربزیل، شیلی و اوراگوئه اختلافات کمی بین دو جامعه شهری و روستایی نشان داده است (۶). در کشور هندوستان نیز ایمنی نسبت به سرخجه در زنان جمعیت شهری ۵۷ درصد و در زنان روستایی ۴۹ درصد گزارش شده است (۱۲). در کشور ایران میزان ایمنی به سرخجه در دختران و زنان جوان سنین ۱۲-۲۴ سالگی تهران و شمال ایران ۹۶ تا ۹۴ درصد گزارش گردید. در مناطق روستایی میزان ایمنی در همین سنین ۸۹ درصد بود (۱).

مطالعاتی دیگر در کشورمان به منظور تعیین میزان ایمنی دختران و زنان سنین باروری نسبت به

۱- World health organisation

سالمنی را بدنیا آورند (۲۱، ۱۷). واکسنی که امروزه در ایالات متحده مصرف می‌شود، RA27/3 در سلول‌های دیپلئید انسان منتشر می‌گردد و اینمنی زایی آن بیش از واکسن‌های مورد استفاده پیشین است. واکسنی که در ایران مصرف می‌شود از سوش Takahashi می‌باشد و به سلول دیپلئید انسان عادت داده شده است و اینمنی آن با سوش RA27/3 قابل قیاس است. روشن فعلی واکسیناسیون عبارت است از واکسینه نمودن تمام شیرخواران از ۱۲ تا ۱۵ ماهگی بوسیله واکسن سرخک، اوریون، سرخجه^۱ و دومین دوز در دوران کودکی صورت می‌گیرد (۳). علاوه بر این در هر فرد مستعد به عفونت که باردار نمی‌باشد، می‌توان واکسن سرخجه را تجویز نمود. در حال حاضر در اروپا برنامه ایمونیزاسیون بر علیه سرخجه توسعه پیدا کرده است و دست اندر کاران بهداشتی اعتقاد دارند که تا سال ۲۰۱۰ یا حتی زودتر از آن سرخجه مادرزادی به خوبی کنترل شود (۲۲). این برنامه در بعضی کشورها موفقیت آمیز بوده است. به عنوان مثال در کشور هلند زنان در سنین باروری به خوبی بوسیله ایمونیزاسیون در برابر سرخجه مادرزادی محافظت شده‌اند (۲۳). در کشور فنلاند نیز برنامه ایمونیزاسیون که در کودکان قبل از دبستان در دو نوبت انجام می‌گیرد نتیجه خوبی در کودکان و جوانان و همچنین حذف سرخجه در کشور را بهمراه داشته است (۲۴). گزارش‌هایی نیز در افزایش مصنونیت نسبت به سرخجه در زنان سنین باروری از کشورهای ایتالیا و سوئیس نیز رسیده است (۲۵ و ۲۶). در انگلستان از سال ۱۹۷۰

این کار را انجام می‌دهند که خود می‌تواند بر میزان مصنونیت بیافزاید. ^۹ درصد از افراد نمونه این تحقیق بطور اختیاری بر علیه سرخجه واکسینه شده بودند که تمامی این افراد به لزوم انجام واکسیناسیون آشنا بودند و نشان دهنده این است که با تزریق واکسن سرخجه در ایران مصنونیت به وجود خواهد آمد که این بهترین روش جهت جلوگیری از بروز ناهنجاریها و بیماری‌های مربوط به ویروس سرخجه و تعیین سلامت جنین و نوزاد می‌باشد.

اگرچه اختلاف قابل توجهی بین افراد شاغل و خانه‌دار در افراد مصنون شهرستان اهواز مشاهده نشد ولی به احتمال زیاد عوامل دیگر نظیر تراکم جمعیت و بالا بودن درصد مصنونیت بی‌تأثیر نخواهد بود. شرایط زندگی و محل‌های کاری شلوغ در شیوع سرخجه در بین افراد غیر واکسینه منطقه‌ای از آمریکا گزارش شده است (۴).

بدنبال مبتلا شدن مادران باردار به سرخجه بعضی از پزشکان جهت جلوگیری از سندروم سرخجه مادرزادی اقدام به ایمونیزاسیون پاسیو با گاماگلوبولین می‌کنند. ولی براساس گزارشات حاصله این اقدام مشکل را بطور اساسی حل نمی‌کند و نوزادان با سرخجه مادرزادی از این گونه مادران بدنیا می‌آیند (۲۰). در حال حاضر واکسیناسیون به عنوان مؤثرترین و مناسب‌ترین راه جلوگیری از سندروم سرخجه مادرزادی پذیرفته شده است. بطوریکه اغلب کشورهای پیشرفته و صنعتی با استفاده از واکسیناسیون منظم و بالا نگاه داشتن سطح اینمنی نسبت به سرخجه در زنان سنین باروری، بیماری سرخجه و سرخجه مادرزادی را تحت کنترل درمی‌آورند تا فرزندان

۱- Measles , Mumps , Rubella

نتایج:

- ۱- صائبی، ال. بیماریهای عفونی در ایران (بیماری‌های ویروسی)، تهران، ۱۳۷۲، صفحه ۶۹۵-۶۷۵.
- ۲- Uistup JC, Skaug K, Stray-Pedersen B, Flugsrud LB, Halvorsen S, Kandhair M. A rubella epidemic in an unvaccinated pregnant population. Scan. J. Infect. Dis 1981; 13 (2): 83-88.
- ۳- Fauci, Braunwald, Isselbacher, Wilson, Martin, Kasper, Hauser, Longo; Harrison, S Principles of Internal Medicine, 14th edision, 1998; Volume 1, P: 1125-27.
- ۴- Danovaro-Holliday MC, LeBaron CW, Allensworth C, Raymond R, Borden TG. A large rubella outbreak with spread from the workplace to the community. JAMA 2000; 284 (21): 2733-9.
- ۵- Givens KT, Lee DA, Jones T, Hstrupdm. Congenital rubella syndrome: Ophthalmic manifestations and associated systematic disorders. Br J Ophthalmol. 1993; 77 (6): 358-63.
- ۶- Cutts FT, Robertson SE, Diass-Ortiga JL, Samuel R. Control of rubella and congenital rubella syndrome (CRS) in developing countries, part 1: burden of disease from CRS. Bull World Health Organ 1997; 75 (1): 55-68.
- ۷- Plotkin SA. Birth and death of congenital rubella syndrome. JAMA 1984; 251 (15): 2003-04.
- ۸- Toyoda M, Ihara T, Nakano T, Ito M, Kamjyia H. Expression of interleukin-2 receptor alpha and CD45RD antigen on T lymphocytes cultured with rubella virus antigen, compared with humoral immunity in rubella vaccinees. Vaccine 1999; 17 (15-16): 2501-58.
- ۹- Stewart GL, Parkman PD, Hopps HE, Douglas RD, Hamilton JP, Meyer HM Jr. Rubella-Virus hemagglutination inhibition test. W Eng J Med. 1967; 276 (10): 554-57.
- ۱۰- Voler A. A simple method for detecting antibodies to rubella. Br J Exp Pathol. 1975; 56: 338-345.
- ۱۱- Kasupski GJ, Lo PL, Gobin G, Leers WD. Clinical evaluation of the Ortho rubella ELISA test system. Am J Clin Pathol. 1984; 81 (2): 230-32.
- ۱۲- Yadav S, Gupta S, Kumari S. Seroprevalence of rubella in women of

دختران جوان مدارس در سنین ۱۰ تا ۱۴ سالگی مورد واکسیناسیون قرار می‌گرفتند اما با تجربه‌هایی که از اپیدمی سال ۱۹۸۶ بدست آمد، برنامه واکسیناسیون با واکسن سرخک، اوریون، سرخجه در کودکان قبل از دبستانی مورد حمایت بیشتری قرار گرفت (۲۷). در شیلی ۹۴ درصد از نوجوانان و زنان سنین باروری نسبت به سرخجه مصنون گزارش شده است. بنابراین عدم ضرورت واکسیناسیون در این کشور در برنامه‌های بعدی پیشنهاد شده است (۲۸).

گرچه نتایج این تحقیق را نمی‌توان به جاهای دیگر استان و یا کشور تعمیم داد که خود مطالعات دیگر را می‌طلبد. به نظر می‌رسد واکسیناسیون برعلیه سرخجه بطور عمومی در این شهرستان و شهرستانهای مشابه ضروری نمی‌باشد. ولی با این وجود لازم است جهت جلوگیری از بروز سرخجه در مادران باردار و بدنیوال آن سرخجه مادرزادی پیشنهادات زیر بطور عام تر مورد توجه انجام گیرد:

- ۱- آگاهی دادن دختران جوان در دیبرستانها در رابطه با عواملی مانند سرخجه که ایجاد ناهنجاریهای مادرزادی می‌نمایند.
- ۲- انجام آزمایش سروولوژیک سرخجه قبل از ازدواج و یا حداقل قبل از حاملگی و سپس واکسینه کردن افراد حساس.
- ۳- واکسیناسیون زنان غیرمصنون پس از زایمان و قبل از ترک بیمارستان بشرطی که تا سه ماه بعد از واکسیناسیون حاملگی مجدد صورت نگیرد.

- 20- Banacval JE, Principles of bacteriology, virology and immunology 1984, Butler and Anner, Great Britian, P. 271.
- 21- Morroson EH. Periconception care. Prim care 2000; 27 (1): 1-12.
- 22- Van-der-Heijden OG, Conyn-van-Spaendnck MA, Plantinga AD, Vicente M, Young V , Vera L, Fasce R , Ramirez E. A model-based evaluation of the national immunization programme against rubella infection and congenital rubella syndrome in the Netherlands. Epidemiol. Infect. 1998; 121 (3): 653-71.
- 23- Aksit S, Egemen A, Ozacar T, Kurugo Z, Keskinoglu P, Tasbakan M, Caglagan S. Rubella seroprevalence in unvaccinated population in Izmir. Pediatr. Infect Dis J. 1999; 18 (7); 577-80.
- 24- Ukkonen P. Rubella immunity and morbidity impact of different vaccination programs in Finland 1979-1992. Scand J Infect Dis. 1996; 28 (1): 31-35.
- 25- Leogrande G. The epidemiology of rubella virus infection in a large city of Southern Italy. Int J Clin Lab Res. 1993; 23 (3): 151-58.
- 26- Zuffery J, Jacquier P, Chappuis S, Spinnler O, Hohlfeld P, Zuber PL , Bille J. Seroprevalence of rubella among women of childbearing age in Switzerland. Eur J Clin Microbial Infect Dis. 1995; 14 (8) : 691-96.
- 27- Voler A. A simple method for detecting antibodies to rubella. Br J Exp Pathol. 1975; 56: 338-345.
- 28- Jennifer MB, Best JM, Welch JM, Baker DA , Banatvala JE. Maternal rubella at St. Thomas Hospital in 1978 and 1986; Support for augmenting the rubella vaccination program. Lancet 1987; 11, 2 (8550): 88-90.
- 29- Valenzuela MT, Vega J, Leal I, Vicente M, Young V , Vera L, Fasce R, Ramirez E. Immune status against measles and rubella among 4 children groups of different ages. Rev Med Chil. 1999; 127 (3): 359-65.
- reproductive age, Safdarjang Hosp., New Dehli, 1995; 38 (2): 139-42.
- 13- Saidi, S. Epidemiological survey of rubella immunity in Iran. Bull WHO 1972; 46: 563-36.
- ۱۴- نفرآبادی، م. و ناطق، ر. بررسی وضع ایمنی زنان
۱۸-۲۵ ساله تهران نسبت به سرخچه و روشه در
واکسیناسیون، مجله بهداشت ایران، سال نهم، شماره ۱
تا ۴، ص ۱۵.
- ۱۵- ناطق، ر. مدرس، ش. سروایپدیمیولوژی ایمنی
نسبت به ویروس سرخچه در دختران ۱۵-۲۰ ساله
دیبرستانهای شهر تهران، ۱۳۶۴ دانشگاه علوم پزشکی
تهران.
- ۱۶- ناطق، ابراهیمپور. بررسی وضع ایمنی سرخچه در
زنان ۱۸-۲۵ ساله تهران در آذربایجان شرقی، مجله
پزشکی دانشگاه تبریز، ۱۳۶۴ شماره اول، ص ۲۷.
- ۱۷- پاکزاد، پ و معطری، آ. بررسی وضعیت ایمنی
نسبت به سرخچه در زنان، دختران سینین باروری و
زنان باردار ساکن اهواز، مجله علمی پزشکی دانشگاه
علوم پزشکی اهواز، ۱۳۶۶، شماره ۵ و ۶، ص ۵۲.
- ۱۸- غفوریان بروجردی، م، پاکزاد، پ. بررسی
سرخچه در زنان باردار و کودکان با سرخچه مادرزادی
در استان خوزستان، مجله علمی پزشکی دانشگاه علوم
پزشکی اهواز، ۱۳۷۴، شماره ۱۵، ص ۵۶.
- ۱۹- مردانی، مسعود. بررسی وضعیت ایمنی نسبت به
سرخچه در زنان ۱۰-۱۹ ساله در استان چهارمحال و
بختیاری، پنجمین کنگره بیماری‌های عفونی و
گرمی ایران، ۱۳۷۵.